

Ytre Miljø – Miljørapport 2019

Utarbeidet av konst. rådgiver for ytre miljø Yngve Mathisen

Som Norges 4. største sykehus er virksomheten ved Helse Stavanger HF omfattende og påvirkningen på det ytre miljøet tilsvarende stor. Med **ytre miljø** menes omgivelsene for virksomheten som luft, vann, jord, naturressurser, plante- og dyreliv, mennesker og økologi. Et godt ytre miljø er avgjørende for menneskers helse og livskvalitet.

I år vil vi presentere en kortfattet rapport som inneholder de viktigste momentene over saker som ble håndtert og gjennomført i 2019. Den tradisjonelle miljørapporten er erstattet av den **Nasjonale rapporten for samfunnsansvar i spesialisthelsetjenesten** som omfatter alle helseforetak i landet og de felleseide selskapene. Innholdet i den nasjonale rapporten omhandler klima og miljø, menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, samt antikorrupsjon.

Helse Stavanger arbeider målrettet for å minimere miljøbelastningen og er sertifisert i henhold til den internasjonale standarden ISO 14001:2015. Miljøledelse skal bidra til at helseforetaket oppnår en kontinuerlig forbedring av sin miljøpåvirkning. HMS-rundene er en integrert del av Helse Stavanger sitt miljøledelsessystem, et verktøy for å utøve miljøledelse i praksis.

Miljømål 2019 – 2022

Redusere foretakets CO2 utslipp med 3 % årlig

Redusere CO2 utslipp fra transport av varer/tjenester og ansatte (tjenestereise) og pasienttransport

Foretaket reduserte CO2 utslippet i 2019 med 3,9%. Hovedårsaken til dette er økt utskifting til led-lys, ny varmpumpe til ventilasjonsanlegget samt et høyt fokus på reduksjon av forbruk innen energiforbruk. ENOVA har bidratt med tilskudd til flere energiltak. Energiforbruket ble faktisk redusert med ca. 5%. Nedgang har det også vært i/på disse indikatorene; Lystgass, gassen R410, flyreiser innenlands, og pasientens bruk av egen bil. Selv om Energi var vinneren var de den største driveren. Av det totale utslippet på 19466 tonn utgjorde utslippet fra Energi 14688 tonn.

Redusere matsvinn

Høsten 2019 ble standardkost i somatikken endret fra Nøkkelråds kost til Energi- og nærings tett kost. Kosten består av matvarer og retter med høyere fett- og proteininnhold, slik at porsjonsstørrelsene blir mindre enn tidligere. Vi forventer at matsvinnet går ned med denne omleggingen. Foreløpige lavterskel-målinger på tre postkjøkken viser en reduksjon. Det er foreløpig ikke gjort endringer i bestillingstidspunkt.

Optimal bruk av legemidler

Redusere bruk av bredspektret antibiotika

I 2016 ble det for foretaket utarbeidet en egen strategi for arbeidet mot antimikrobiell resistens, AMR. Strategien omfatter tiltak innen forskning, diagnostikk, overvåkning, smittevernarbeid og antibiotika bruk.

Bruken av bredspektret antibiotika er gått opp. Tallene fra Sykehusapoteket for innkjøp sier at de har gått opp fra 2018 til 2019. Tallene blir sett i lys av forbruket målt i DDD/100 liggedøgn.

Redusere sykehusinfeksjoner

Indikator er prevalensundersøkelser. I skrivende stund er det ikke fremkommet noen tall. Vil rapportere dette ved en senere anledning.

Øke ansattes kompetanse om bruk og avhending av legemidler

Helse Stavanger har sentrale kompetanseplaner hvor e-læringskursene «Legemiddelhåndtering», «Riktig antibiotika bruk» og selvstudium «Avfallshåndtering av legemidler» inngår.

To av kompetanseplanene inneholder krav om at «Legemiddelhåndteringskurset» gjennomføres annet hvert år. Planen er tildelt 284 leger og 589 sykepleiere og ansatte med tilsvarende fullmakter og hadde en gjennomføringsgrad på henholdsvis 41,2 % og 64,01 %.

Den tredje kompetanseplanen inneholder krav om at «Riktig antibiotika bruk» gjennomføres en gang. Planen er tildelt 451 leger og hadde en gjennomføringsgrad på 58,78 %.

Den siste kompetanseplanen inneholder krav om selvstudium «Avfallshåndtering av legemidler» som skal gjennomføres innen 4 uker. Planen er tildelt sykepleiere og ansatte med tilsvarende fullmakter og hadde en gjennomføringsgrad på 26,99 %.

Miljøbevisste medarbeidere

Gjennom e-læringsprogrammet for Ytre Miljø som gjennomføres tredje hvert år har 4817 personer gjennomført opplæringen i perioden 01.01.2017 til 31.12.2019. I 2019 var det 1664 personer som gjennomførte kurset.

Det har vært et stort fokus på miljøarbeidet der informasjonen om vårt miljøarbeid er formidlet gjennom besøk og foredrag på mange «arenaer», sånn som avdelingsmøter, hygienekontakts møtene, i HMS opplæringen vår og direkte oppfølging av engasjerte medarbeidere.

Kontinuerlig forbedring

Smittefarlig avfall

Forbrenning av alt vårt smittefarlige avfall skjer nå på Forus. Åtte års venting ble kronet med hell da Forus Energigjenvinning fikk sin konsesjon av Fylkesmannen høsten 2018. 1. juni 2019 startet foretaket med forbrenningen. Vi slipper nå å sende vårt patologiske- og vårt medisnavfall til forbrenning i Danmark.

Miljøsertifisering

Miljøsertifisering av Helse Stavanger HF betyr at vårt miljøstyringssystem er satt opp i henhold til standarden ISO 14001:2015 og godkjent av en uavhengig ekstern part, KIWA*. Vi har et rammeverk som hjelper oss til å arbeide systematisk med å redusere påvirkningen på det ytre miljøet.

Revisjon

10. og 11. september 2019 gjennomførte Helse Stavanger periodisk revisjon av vårt miljøstyringssystem ISO 14001:2015. Helse Stavanger mottok to avvik og fem merknader. I Ledergruppens møte 10. desember støttet de, de skisserte tiltakene og ba om at dokumentasjonen ble oversendt til KIWA for lukking av avvikene og merknadene innen fristen.

*Kiwa er et av verdens ledende TIC-selskap og leverer tjenester innen testing, inspeksjon og sertifisering.